

Horní náměstí – radnice
 Otevírací doba: denně: 9 – 19 h
 infocentrum@olomouc.eu
 Tel.: +420 585 513 385, +420 585 513 392, Fax: +420 585 220 843
 http://tourism.olomouc.eu

IC Olomouc Vám nabízí tyto služby:

1. Turistické informace a ubytování
 - turistické informace o Olomouci a jejím okolí
 - vyhledávání dopravních spojů
 - průvodcovské služby
 - výstup na radniční věž denně v 11.00 a 15.00
 - objednávky prohlídky radnice s výstupem na věž
2. Kulturní, společenské a sportovní informace
 - předprodej vstupenek na kulturní akce konané v Olomouci
3. Prodej suvenýrů a map
4. Informace o činnosti Magistrátu města Olomouce a dalších institucí na území města
5. EUROPE DIRECT – evropské informační centrum

„Karta, se kterou ušetříte“

Turistická slevová karta s platností 48 hod. nebo 5 dní nabízí v Olomouci na Střední Moravě a v Jeseníkách:

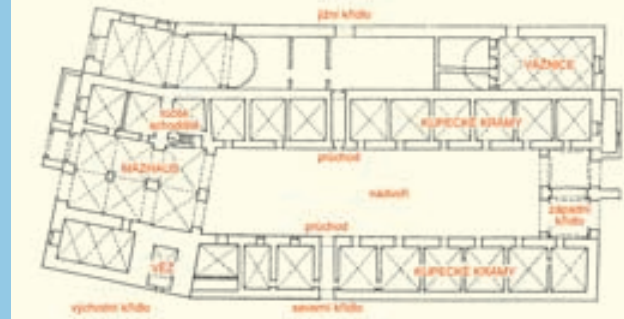
VSTUPY ZDARMA: hrady, zámky, muzea, zoo, MHD Olomouc, minigolf, adrenalinové atrakce aj.

SLEVY: aquaparky, lázeňské procedury, jeskyně, restaurace, ubytování aj.

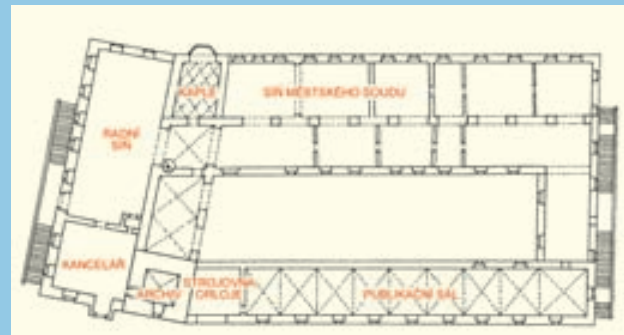
Kartu lze zakoupit v informačních centrech a u dalších provizorních prodejců.

Více informací na: www.olomoucregioncard.cz

OLOMOUC region CARD

Olomoucká radnice v závěru 16. stol. Půdorys prvního patra.

Olomoucká radnice v závěru 16. století. Půdorys přízemí.

nulé slávy, hlavně když se roku 1849 radnice na padesát let nuceně stala sídlem nově ustaveného krajského soudu. Ještě před vypršením nájemní smlouvy se městské radě podařilo citlivě restaurovat Jeronýmovu kapli, ale později založený Spolek pro obnovu orloje již připustil jeho úplnou novogotickou „renovaci“, která roku 1898 nezvratně poničila nejen uměleckou, ale i historickou a technickou hodnotu

Nástěnná malba s tématem Posledního soudu nad vchodem do radniční kaple sv. Jeronýma, 1488.

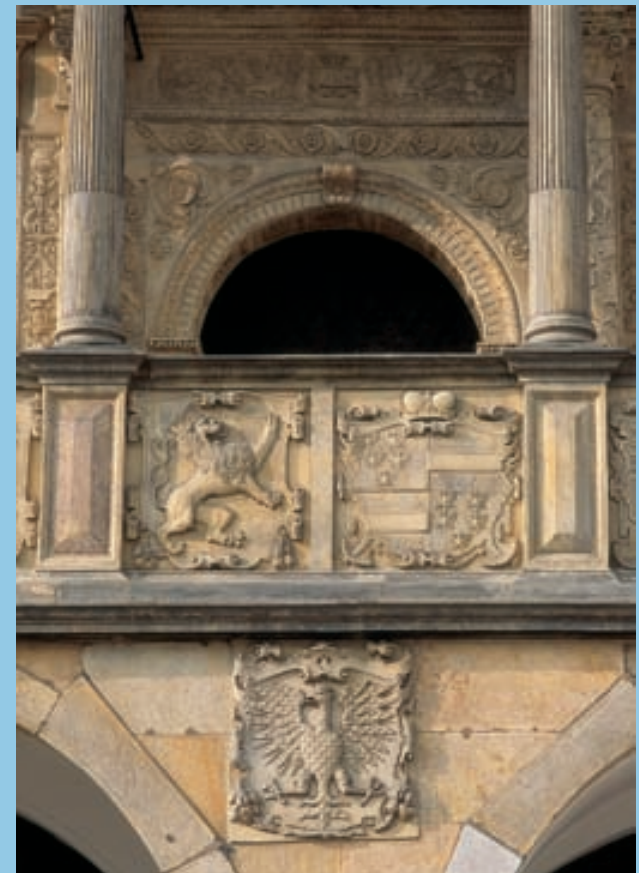

ojednitého díla. Následující rok 1899 znamenal počátek úvah o celkovém restaurování budovy, které počítaly s okázalou přestavbou v romanticky historizujícím duchu. Úpravy, dokončené v roce 1904, se však již ve své době staly terčem oprávněně odborné kritiky.

Dvacáté století přidalo ke stavebním dějinám olomoucké radnice jen drobnosti, k nimž patří samozřejmě i nejméně slavná epizoda rekonstrukce orloje v pojetí socialistického realismu, provedená Karlem Svobodou. Devadesátá léta minulého století nakonec přinesla postupnou rekonstrukci střech a fasád, nové zpřístupnění přízemí východního křídla díky otevření galerie a kavárny Caesar i záslužné restaurování arkýře radniční kaple. Do nového milénia nakonec radnice vstoupila oceňovanou rekonstrukcí dlažby okolního Horního náměstí a zřízením blízké Ariónovy kašny, která je dílem olomouckého rodáka Ivana Theimera.

Text a kresby: Marek Perůtka
 Foto: Milena Valušková, archiv MMO

Renesanční portál radní síně z doby kolem roku 1530, podle druhotného letopočtu na štítku uprostřed vlysu rozebraný a nově sestavený ještě v druhé polovině 16. století.

OLOMOUC

Radnice

Pozdně gotická kroužená klenba presbytáře v radniční kapli.

Budova olomoucké radnice, která vévodí Hornímu náměstí, představuje již po šest staletí symbol hospodářského a politického významu někdejšího královského hlavního města Moravy. Dnes je nejvýznačnější stavební památkou olomoucké světské architektury a vedle arcibiskupského paláce a šesti starobylých kostelů je také jedinou památkou s veřejným nebo reprezentativním posláním, která stále slouží svému původnímu určení. Dodnes je sídlem volené městské samosprávy a jejího úřadu. Stavbu radnice s kupeckým domem povolil Olomouci výsadou z roku 1378 moravský markrabě Jošt Lucemburský. Původně se jednalo o dřevěnou stavbu, která byla připravena k užívání v rozmezí let 1410–1411, ale vzápětí někdy kolem roku 1417 vyhořela. S novou stavbou se začalo na prahu dvacátých let 15. století, tentokrát již z lomového kamene a na půdorysném rozvrhu, který zůstal zachován až do dnešní doby. Rozlehlá budova se třemi křídly kolem obdélného dvora v sobě tehdy zahrnovala obě základní funkce radnice a tržnice, předurčené lucemburským privilegiem. Přízemí honosnějšího východního křídla dominovala dvojpodlažní vstupní síň s křížovými klenbami (mázhaus), ke které v nitru stavby přiléhalo vřetenové schodiště do patra. Po něm bylo možno vystoupit k zasedací síni rady a k městské kanceláři, spojené s místností archivu v patře radniční věže. Přízemí severního a jižního křídla stavby sloužila jako krámy olomouckých kupců. Byla proto rozdělena na prodejní kvelby, jednotlivě přístupné portálky ze dvora. Přibližně ve východní třetině délky obou křídel se nacházely průchody, spojující nádvoří s prostorem před radnicí. Tato stavební etapa skončila kolem roku 1443 zastřešením radniční věže. Zásadní proměnou ve vznosné sídlo prošla radnice až během dvaceti let, kdy Moravu ovládl uherský král Ma-

tyáš Korvín a kdy byly položeny základy budoucího rozkvětu Olomouce v 16. století. Počínaje rokem 1474 se přestavba nejdříve dotkla obou křídel původního kupeckého domu, která byla zvýšena na dvoupatrová. Podstatnou část prvního patra jižního křídla zaujal dvojpodlažní klenutý sál městského soudu. V patře severního křídla byl nově vybudován sál zvaný Publikační. Obě podélná křídla radnice byla nově propojena křídlem západním, do kterého rada umístila kanceláře správy městských statků. V jeho přízemí vznikla zvenčí přístupná místnost městské váhy a sousední kupecké krámy pod soudním sálem byly proměněny na zbrojnici, strážnici, vězení a mučírnu. Význam trestních pravomocí městské samosprávy později před tímto křídlem okázale zvýraznil pranýř, umístěný sem někdy kolem roku 1500 v souvislosti s novými pořádky, které v království zaváděl Vladislav Jagellonský.

Pozdně gotický sál v patře severního křídla radnice, dříve zvaný Publikační. Původně byl místem veřejných shromáždění a přijímání holdu poddaných vesnic, dnes slouží jako obřadní síň.

Vlídnejší tvář obracela radnice směrem severním, kde právě v této době pozdně gotické přestavby vznikl v sousedství radniční věže monumentální zděný výklenek orloje, zaklenutý lomeným obloukem. První konkrétní zmínku o olomouckém orloji nalezneme v pramenech ovšem až později, v humanistické skladbě Štěpána Taurina z roku 1519. Na protilehlé straně východního radničního křídla byla soustředěna pozornost ke kapli sv. Jeronýma v prvním patře, dokončené roku 1488 a vysvěcené o tři léta později. Síťová klenba její lodi je rozložena na nepravdělně vyložených konzolách a presbytář je vysunut z těla stavby radnice v podobě trojbokého arkýře, zaklenutého ranou krouženou klenbou, první svého druhu na sever od Dunaje. Zvenčí spočívá tíha arkýře na figurální konzole – mužském poprsí, interpretovaném jako zpodobnění autora stavby. Jedinou součástí radnice, která patrně nebyla podstatně dotčena pozdně gotickými úpravami, zůstávalo na konci 15. století její východní průčelí. Prvním doloženým letopočtem změny jeho podoby je až rok 1529, kdy byla

nejdříve přestavěna a nově zaklenuta radní síň. Součástí úpravy síně se stalo i osazení renesančního portálu, inspirovaného vzorem radniční kaple sv. Salvátora ve Vídni. Korunou této části stavby se stala manýristická lodžie, vybudovaná v roce 1591 kameníkem Hansem Jostem. Lodžie sloužila kromě slavnostního nástupu do zasedací síně rady i ceremoniálním účelům. Symbolickým završením druhého století existence olomoucké radnice se v letech 1601–1607 stalo zvýšení radniční věže na současnou výšku 75 metrů. Její střecha byla nad kamenným ochozem opatřena typickou vysokou helmicí se čtyřmi nižšími jehlancovými věžičkami. 18. století se do historie olomoucké radnice zapsalo hlavně barokní úpravou fasád ve dvacátých letech. Následující století devatenácté však již přineslo pomalý ústup od mi-

Presbytář radniční kaple sv. Jeronýma z roku 1488. Architektura jeho klenby a okenních kružeb je blízká tvorbě Jakoba z Landshutu, jednoho z tvůrců štrasburské katedrály.

